

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 64

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 14 februarie 2000

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 158 din 14 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 2 din Codul de procedură penală	1-3	Decizia nr. 187 din 18 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 și 257 din Codul de procedură penală.....	9-11
Decizia nr. 164 din 21 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal	3-5	Decizia nr. 188 din 18 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal	11-13
Decizia nr. 176 din 16 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. 2 și 3 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996	5-7	Decizia nr. 191 din 18 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală	13-15
Decizia nr. 183 din 16 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999	7-9	Decizia nr. 238 din 27 decembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 158

din 14 octombrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 2 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Iuliana Nedelcu — procuror
Marioara Prodan — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Dumitru Debecan în Dosarul nr. 7.032/1998 al Judecătorei Medgidia.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca fiind inadmisibilă, întrucât autorul excepției nu a indicat textele constituționale considerate a fi încălcate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 7 iunie 1999 Judecătoria Medgidia a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Dumitru Debecan, prin apărător, în Dosarul nr. 7.032/1998. Obiectul procesului penal, în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, îl constituie tragerea la răspundere penală a lui Dumitru Debecan pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat, prevăzută la art. 208 alin. 1 și la art. 209 lit. g) și i), cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal, faptă comisă în paguba părții vătămate „Consumcoop” Cobadin, care nu a depus plângere împotriva autorului.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 2 din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, întrucât, pe baza principiului oficialității procesului penal, înscris în acest text, „autorizarea statului de a dispune peste voința proprietarului, sancționând astfel pe cel împotriva căruia nu se plânge, este contrară Constituției”.

Exprimându-și opinia, instanța consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile art. 2 din Codul de procedură penală nu contravin Constituției. Potrivit prevederilor art. 130 din Constituție, în activitatea judiciară Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, atribuție care impune îndeplinirea din oficiu a actelor necesare desfășurării procesului penal, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților apreciază în punctul său de vedere că excepția vizează doar dispozițiile alin. 2 al art. 2 din Codul de procedură penală, care consacră principiul oficialității. În continuare se consideră că, întrucât autorul excepției nu a invocat nici o normă constituțională încălcată de textul de lege criticat, iar Curtea Constituțională „nu i se va putea substitui în determinarea motivelor de neconstituționalitate”, excepția este inadmisibilă.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată, deoarece ambele principii înscrise în art. 2 din Codul de procedură penală, respectiv principiul legalității și cel al oficialității procesului penal, sunt conforme cu normele și principiile constituționale, „iar respectarea acestora constituie garanția protecției unor drepturi constituționale”. Se mai arată că principiul oficialității asigură și îndeplinirea rolului Ministerului Public în activitatea judiciară, rol prevăzut în art. 130 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „*În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor*”.

Președintele Senatului nu a transmis punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, în realitate, numai dispozițiile alin. 2 al art. 2 din Codul de procedură penală, deoarece autorul excepției critică principiul oficialității procesului penal, înscris în acest text. Alin. 1 al art. 2 din același cod consacră principiul legalității, care nu este supus criticii de neconstituționalitate.

Dispozițiile art. 2 alin. 2 din Codul de procedură penală au următorul cuprins: „*Actele necesare desfășurării procesului penal se îndeplinesc din oficiu, afară de cazul când prin lege se dispune altfel.*”

Autorul excepției nu a indicat, cu ocazia ridicării excepției în fața instanței judecătorești, nici un text sau principiu constituțional care ar fi înfrânt prin dispoziția legală criticată și nu motivează pentru ce anume aceasta este neconstituțională, arătând doar că principiul oficialității procesului penal încalcă voința proprietarului lezat prin săvârșirea unei infracțiuni contra patrimoniului și îndreptățește statul să sancționeze și persoana împotriva căreia nu există plângerea penală a persoanei vătămate. Rezultă însă din această „motivare” că autorul excepției consideră că ar fi fost încălcat dreptul proprietarului bunului sustras de a cere sau nu tragerea la răspundere penală a autorului sustragerii.

În notele scrise, depuse la dosarul Curții Constituționale, autorul excepției apreciază că principiul oficialității contravine dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 23 referitoare la libertatea individuală, în art. 26 referitoare la viața intimă, familială și privată și în art. 41 referitoare la protecția proprietății private. Această susținere nu este acceptată însă dispozițiile art. 12 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, potrivit căreia „*Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate*”. Conform dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, „*Curtea Constituțională hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor*”. Rezultă, chiar din norma constituțională, că motivarea excepției cu indicarea prevederilor constituționale încălcate prin textul de lege criticat, precum și a substanței contrarietății trebuie făcută anterior sesizării Curții, și anume în momentul ridicării excepției de neconstituționalitate în fața instanței de judecată. Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe numai în limitele sesizării. Or, din motivarea excepției de neconstituționalitate rezultă că, în opinia autorului acesteia, prin textul de lege criticat au fost încălcate prevederile art. 41 din Constituție referitoare la protecția proprietății private.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată în raport cu aceste prevederi constituționale, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și sub acest aspect. Potrivit definiției date în art. 17 alin. 1 din Codul penal, „*Infracțiunea este fapta care prezintă pericol social, săvârșită cu vinovăție și prevăzută de legea penală*”. Existența pericolului social impune măsuri adecvate de apărare a societății, a intereselor generale, a ordinii de drept, sens în care autoritățile statului, abilitate de lege, trebuie să acționeze, indiferent dacă persoana fizică sau juridică lezată prin fapta concretă o solicită sau nu.

Conform art. 51 din Constituție, „*Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”. Tot legea fundamentală prevede la art. 125 alin. (3): „*Competența și procedura de judecată sunt stabilite prin lege*”. Principiul legalității procesului penal, înscris în art. 2 alin. 1 din Codul de procedură penală, este conform acestor

dispoziții constituționale, iar principiul oficialității, înscris în alin. 2 al aceluiași articol, este o cerință și o continuare firească a celui dintâi.

Legiuitorul român a optat pentru regula generală de urmărire, judecare și sancționare din oficiu a infracțiunilor, ca fapte antisociale. Este dreptul constituțional al legiuitorului de a stabili și anumite excepții de la această regulă generală. Astfel, s-a prevăzut ca în anumite cazuri, datorită caracterului și conținutului concret al faptelor, statutului special al autorului faptei ori al persoanei vătămate sau relațiilor speciale dintre făptuitor și persoana lezată, punerea în mișcare a acțiunii penale să fie condiționată de existența plângerii prealabile a persoanei vătămate. Generalizarea acestei condiționări ar împiedica însă, în mod evident, protecția eficientă a societății, a intereselor generale față de faptele care prezintă pericol social, prevăzute de legea penală.

Curtea constată, de asemenea, că nu poate fi primită nici susținerea referitoare la încălcarea prin textul de lege criticat a principiului disponibilității, principiu de bază al procesului civil, deoarece acesta nu este un principiu constituțional, ci privește doar judecarea acțiunilor civile. Legea penală și cea procesual penală consacră principiul oficialității, apreciind că valori sociale importante pot fi mai eficiente ocrotite prin intervenția directă a statului și prin îndeplinirea din oficiu a actelor necesare desfășurării procesului penal. De asemenea, nu se poate susține că protecția constituțională a proprietății private este lezată prin îndeplinirea din oficiu a actelor necesare derulării procesului penal. Dimpotrivă, urmărirea penală din oficiu a infracțiunilor contra patrimoniului asigură o protecție mai energică a proprietății, fiind deci chiar în interesul proprietarului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Dumitru Debecan în Dosarul nr. 7.032/1998 al Judecătoriei Medgidia.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 164

din 21 octombrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, ridicată de Levent Mujdaba, Romulus Florian Buncea și Viorel Scându în Dosarul nr. 422/1999 al Tribunalului Constanța — Secția penală.

La apelul nominal se constată lipsa părților.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției, arătând că textul de lege criticat a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate al Curții, iar prin deciziile nr. 148 din 27 octombrie 1998 și nr. 78 din 20 mai 1999 s-a constatat concordanța sa cu prevederile legii fundamentale, respingându-se excepția. Solicită respingerea excepției, întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să modifice jurisprudența Curții, dispozițiile art. 146 din Codul penal nefiind contrare Constituției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 15 aprilie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 422/1999, Tribunalul Constanța — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de

neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, raportate la art. 209 alin. 3 din același cod, excepție ridicată de Levent Mujdaba, Florian Romulus Buncea și Viorel Scându.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 146 din Codul penal încalcă prevederile art. 123 alin. (2) din Constituție, privitoare la înfăptuirea justiției, întrucât stabilirea unui criteriu valoric fix pentru aprecierea gravității consecințelor, în cazul infracțiunilor contra patrimoniului, limitează libertatea de apreciere a judecătorului. Totodată, se arată că textul criticat introduce în locul stabilității legii un element variabil și relativ, datorită devalorizării monedei naționale. Autorii excepției consideră că dispozițiile art. 146 din Codul penal creează un arbitrar inadmisibil și îl obligă pe judecător să se supună fără drept de apreciere.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, instanța o consideră întemeiată, susținând că judecătorul nu are posibilitatea de apreciere a „consecințelor deosebit de grave” raportat și la alte criterii și, fiind dovedit că prejudiciul produs depășește 50.000.000 lei, este obligat să constate automat existența acestor consecințe deosebit de grave și să aplice pedeapsa prevăzută de lege, care este închisoarea de la 10 la 20 de ani. Instanța apreciază că nu este obiectiv criteriul valoric, deoarece prejudiciul de peste 50.000.000 lei nu poate să însemne întotdeauna o consecință deosebit de gravă în raport cu cifra de afaceri a persoanei juridice pângubite. Pe de altă parte, prin devalorizarea leului, suma de 50.000.000 lei, stabilită în 1996 și introdusă în lege, are drept corespondent actual o sumă de 5 ori mai mică și, din această cauză, pedepsele pentru faptele care produc consecințe deosebit de grave au devenit necorespunzătoare.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că „prin reglementarea unor criterii în art. 146 din Codul penal, cu ajutorul cărora instanțele judecătorești pot stabili gravitatea unei infracțiuni contra patrimoniului, nu se aduce atingere principiului consacrat în art. 123 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *„Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”*, întrucât referirea la lege din cuprinsul dispoziției constituționale privește inclusiv legea penală, în ansamblul dispozițiilor sale, printre care se numără și art. 146 din Codul penal.” Totodată Guvernul consideră că actualul criteriu de evaluare a consecințelor deosebit de grave cauzate prin infracțiunile contra patrimoniului ar trebui să fie reapreciat, față de noile realități economice.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, al art. 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 146 din Codul penal, care au următorul cuprins: *„Prin «consecințe deosebit de grave» se înțelege o*

pagubă materială mai mare de 50.000.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145 ori altei persoane juridice sau fizice.”

Autorii excepției consideră că limita de 50.000.000 lei, care determină unul dintre înțelesurile expresiei *„consecințe deosebit de grave”*, nu mai justifică un regim sancționator sever, în condițiile economice actuale și ale ratei inflației, încălcând totodată și prevederile constituționale cuprinse în art. 123 alin. (2), *„întrucât îngrădesc libertatea de apreciere a judecătorului și constituie un arbitrar inadmisibil”*.

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, întrucât dispozițiile art. 146 din Codul penal nu contravin prevederilor art. 123 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora *„Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”*. În mod evident, independența judecătorilor nu este în afara legii, căreia, conform dispoziției constituționale, trebuie să i se supună și pe care trebuie să o aplice. Numai în aceste limite judecătorul are libertatea de apreciere, iar nu în afara legii. Or, referirea la „lege” privește inclusiv legea penală, în ansamblul dispozițiilor sale, printre care se află și art. 146 din Codul penal.

În art. 146 din Codul penal legiuitorul a prevăzut două criterii pentru stabilirea gravității consecințelor produse prin infracțiunile contra patrimoniului. Un prim criteriu îl constituie valoarea pagubei materiale produse, iar cel de al doilea este reprezentat de gravitatea perturbării activității cauzate unei autorități publice, una dintre unitățile la care se referă art. 145 sau altei persoane juridice ori fizice. Prin reglementarea acestor criterii legiuitorul nu a adus nici o atingere principiului constituțional al independenței judecătorilor, consacrat în art. 123 alin. (2) din legea fundamentală.

Textul de lege criticat (art. 146 din Codul penal) a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate al Curții, raportat însă la prevederile art. 16 din legea fundamentală. Prin deciziile nr. 148 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 9 martie 1999, și nr. 78 din 20 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 323 din 6 iulie 1999, Curtea Constituțională a respins excepțiile de neconstituționalitate având ca obiect acest text de lege, constatând că, deși limita de 50.000.000 lei nu mai reprezintă o valoare constantă în raport cu care se impune un regim sancționator mai sever, totuși modificarea conținutului unei norme juridice, prin schimbarea condițiilor impuse de aceasta, este de competența exclusivă a Parlamentului, unica autoritate legiuitoare a țării, conform art. 58 alin. (1) din Constituție. Conform art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională verifică, în cadrul controlului de constituționalitate a legilor, doar conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale.

Întrucât în cauză nu au intervenit elemente noi care să determine o schimbare a acestei jurisprudențe, pentru considerentele expuse, care își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, Curtea urmează să pronunțe aceeași soluție.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 146 din Codul penal, excepție ridicată de Levent Mujdaba, Florian Romulus Buncea și Viorel Scându în Dosarul nr. 422/1999 al Tribunalului Constanța — Secția penală. Definitivă și obligatorie.
Pronunțată în ședința publică din data de 21 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 176 din 16 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. 2 și 3 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. 2 și 3 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, excepție ridicată de Ioan Lup în Dosarul nr. 4.875/1998 a Judecătoria Mediaș.

La apelul nominal răspund avocat Betinio Diamant, pentru Ioan Lup, precum și Silvia Lup și Mircea Morar. Cauza fiind în stare de judecată, avocatul autorului excepției de neconstituționalitate solicită a se pronunța o decizie interpretativă a dispozițiilor art. 2 al art. 72 din Legea nr. 7/1996, în sensul că Decretul-lege nr. 115/1938 este abrogat. Avocatul arată că au mai fost pronunțate de Curtea Constituțională decizii de interpretare. În opinia sa Legea nr. 7/1996, în întregime, este neconstituțională, contravenind prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție, deoarece, prin stabilirea unor date diferite de abrogare a unor acte normative în materie de publicitate imobiliară, se creează regimuri juridice diferite, ceea ce duce la o reglementare duală într-un stat unitar. În acest sens avocatul citează opinia profesorului Ioan Leș din lucrarea „Principii și instituții de drept procesual civil”, precum și opiniile altor autori în materie. În final, precizează că excepția se referă la dispozițiile alin. 2 și 3 ale art. 72 din Legea nr. 7/1996.

Silvia Lup și Mircea Morar lasă la aprecierea Curții Constituționale soluția cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției, cu precizarea că prevederile legale criticate sunt prevederi tranzitorii, determinate de o situație excepțională.

Acesta precizează că intrarea în vigoare a noului sistem de carte funciară, înainte de finalizarea lucrărilor de cadastru în fiecare județ, nu contravine prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție. În ceea ce privește solicitarea autorului excepției de neconstituționalitate de a se pronunța o decizie de interpretare referitoare la Decretul-lege nr. 115/1938, arată că, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra înțeleșului său contrar Constituției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 octombrie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 4.875/1998, Judecătoria Mediaș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. 2 și 3 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, excepție ridicată de Ioan Lup. În motivarea excepției autorul acesteia consideră că dispozițiile alin. 2 al art. 72 din Legea nr. 7/1996 creează „un regim variabil juridic, potrivit fiecărui județ în parte, astfel că vom avea regimuri juridice de publicitate diferite după fiecare județ, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (1) din Constituție”. În ceea ce privește dispozițiile alin. 3 al aceluiași articol din Legea nr. 7/1996, autorul excepției consideră că „o asemenea tehnică legislativă reglementată de acest text este contrară alin. (3) al art. 1 din Constituție, care prevede că România este stat de drept”. În notele scrise, formulate cu ocazia ridicării excepției de neconstituționalitate, autorul excepției solicită Curții „să pronunțe o decizie interpretativă”, „în sensul că legea prin care se abrogă Decretul-lege nr. 115/1938 are aplicațiune imediată și deci decretul-lege este actualmente abrogat și aplicațiunea sa ar fi neconstituțională”.

Exprimându-și opinia, Judecătoria Mediaș consideră că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților

celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că excepția de neconstituționalitate a art. 72 alin. 2 și 3 din Legea nr. 7/1996 este neîntemeiată. Se arată că prevederile menționate „au tocmai caracterul și regimul unor dispoziții tranzitorii. Ele nu produc încălcarea ordinii de drept și deci nu se află în contradicție cu textul art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia România este stat de drept”.

Guvernul consideră că excepția în discuție urmează a fi respinsă; în acest sens se arată că „modalitatea de legiferare folosită în aceste texte, determinată de o situație excepțională, dată de imposibilitatea intrării în vigoare a noului sistem de carte funciară, înainte de finalizarea lucrărilor de cadastru în fiecare județ, nu contravine cerințelor statului de drept”.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Textul art. 72 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, care face obiectul excepției, este următorul:

„Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

La data finalizării lucrărilor cadastrale și a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unui județ își încetează aplicabilitatea, pentru județul respectiv, următoarele dispoziții legale:

— art. 1801, 1802 și 1816–1823 din Codul civil;

— art. 710–720 din Codul de procedură civilă, cu excepția prevederilor referitoare la amanet;

— Decretul-lege nr. 115 din 27 aprilie 1938 pentru unificarea dispozițiilor referitoare la cărțile funciare, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare;

— Legea nr. 242 din 12 iulie 1947 pentru transformarea cărților funciare provizorii din vechiul Regat în cărți de publicitate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare;

— Decretul nr. 2.142 din 12 iunie 1930 pentru funcționarea cărților funduare centrale pentru căile ferate și canaluri;

— Legea LX din anul 1881 privitoare la executarea silită imobiliară, cu modificările ulterioare.

După definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, se abrogă:

— art. 1801, 1802 și 1816–1823 din Codul civil;

— art. 710–720 din Codul de procedură civilă, cu excepția prevederilor referitoare la amanet;

— Decretul-lege nr. 115 din 27 aprilie 1938 pentru unificarea dispozițiilor referitoare la cărțile funciare, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 95, din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare;

— Legea nr. 242 din 12 iulie 1947 pentru transformarea cărților funciare provizorii din vechiul Regat în cărți de publici-

tate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare;

— Decretul nr. 2.142 din 12 iunie 1930 pentru funcționarea cărților funduare centrale pentru căile ferate și canaluri;

— Legea LX din anul 1881 privitoare la executarea silită imobiliară, cu modificările ulterioare.

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

— art. 37–43 din Legea fondului funciar nr. 59 din 29 octombrie 1974, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 138 din 5 noiembrie 1974, cu modificările ulterioare;

— anexa nr. 1 la Decretul nr. 146/1985 privind înființarea colectivelor de lucrări cadastrale;

— Decretul nr. 305 din 15 septembrie 1971 privind activitatea geodezică, topofotogrammetrică și cartografică, precum și procurarea, deținerea și folosirea datelor și documentelor rezultate din această activitate, publicat în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 111 din 26 septembrie 1971;

— orice alte dispoziții contrare prezentei legi.”

Excepția de neconstituționalitate se bazează, în esență, pe două argumente:

Primul argument privește posibilitatea existenței în România — ca stat unitar — a unor dispoziții legale aplicabile exclusiv în anumite zone teritoriale, în timp ce în celelalte zone se aplică, în aceeași materie, alte prevederi legale.

Cu privire la acest argument, Curtea constată că în istoria statului unitar român au existat și mai există norme legale aplicabile doar pe o anumită parte a teritoriului național, ca de exemplu Legea nr. LX/1881 privitoare la executarea silită imobiliară în Transilvania, Legea nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere, Legea nr. 151/1998 privind dezvoltarea regională în România.

Existența unor acte normative diferite pentru anumite zone ale țării nu este de natură să afecteze caracterul unitar al statului, ci pune numai problema aplicării în spațiu a respectivelor acte. Unificarea legislației, realizată prin extinderea legislației din vechiul Regat pe întreg cuprinsul țării, a înlăturat conflictele de legi interprovinciale. Legea nr. 7/1996 pune capăt unei asemenea situații, anume aplicării unor reglementări legale diferite, pe de o parte, în Transilvania, iar, pe de altă parte, în vechiul Regat, în ceea ce privește publicitatea imobiliară, realizată prin sistemul de carte funciară și, respectiv, prin registrele de transcripțiuni și inscripțiuni. Ca efect al aplicării Legii nr. 7/1996 se va realiza o unificare legislativă a regimului de publicitate imobiliară; acest regim urmează să se aplice pe întregul teritoriu, dar, datorită complexității condițiilor tehnice, nu dintr-o dată, ci treptat. Esențial în această materie este faptul că, în ceea ce privește coexistența în spațiu a două ori chiar a mai multor reglementări legale, există o singură autoritate legiuitoare de la care emană aceste reglementări, nefiind vorba despre un conflict de suveranitate — care privește dreptul internațional public — și nici despre existența unor reglementări multiple într-un stat federal — care ar conduce la domeniul dreptului interprovincial.

Al doilea argument adus de autorul excepției de neconstituționalitate are în vedere o așa-zisă încălcare a textului constituțional care prevede că România este stat de drept; aceasta s-ar datora unei „tehnic legislative singulare”, care face ca Legea nr. 7/1996, deși intrată în vigoare la 90 de zile de la publicare, „totuși nu intră în vigoare în măsura în care se prorogă (la date incerte și diferite după fiecare județ al țării) abrogarea unor alte legi care urmează a fi înlocuite prin Legea cadastrului”. Situațiile pe care autorul excepției le are în vedere privesc supraviețuirea legii vechi și nu au nici un efect negativ asupra ordinii de drept și asupra caracteristicilor statului de drept.

În ceea ce privește solicitarea autorului excepției privind pronunțarea de către Curtea Constituțională a unei decizii de interpretare, prin care urmează să se constate abrogarea imediată a Decretului-lege nr. 115/1938, aceasta nu poate fi primită. Potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională nu se poate pronunța asupra modului de interpretare și aplicare a legii, ci numai asupra înțeleșului său contrar Constituției.

Este adevărat că, anterior modificării, conform celor arătate, a dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, Plenul Curții Constituționale a pronunțat decizii de interpretare în sensul compatibilității cu Constituția a legilor sau ordonanțelor supuse controlului de constituționalitate, și anume în temeiul art. 26 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții

Constituționale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 7 august 1992, act normativ abrogat prin Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 12 noiembrie 1997, acesta din urmă aflându-se în vigoare și în prezent. Dar, deși aceste decizii de interpretare își produc în continuare efectele, întrucât, la momentul pronunțării lor, se aflau în deplină concordanță cu legislația atunci în vigoare, este totuși evident că existența acestor decizii nu poate constitui astăzi un temei pentru pronunțarea în continuare a unor decizii de interpretare în sensul compatibilității cu Constituția a legilor sau ordonanțelor supuse controlului de constituționalitate, astfel cum se solicită de către autorul excepției de neconstituționalitate ce face obiectul prezentei cauze.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA,

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 72 alin. 2 și 3 din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, excepție ridicată de Ioan Lup în Dosarul nr. 4.875/1998 al Judecătoriei Mediaș.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 183

din 16 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999, excepție ridicată de Sofia Popescu în Dosarul nr. 4.932/1996 al Judecătoriei Găești.

La apelul nominal răspund Elisabeta Pârcălabu, Mihail Pârcălabu, Emanoil Pârcălabu, Dumitru Pârcălabu, Maria Zăvoianu și Elena Teodorescu, lipsind Sofia Popescu — autor al excepției de neconstituționalitate, precum și Maria Dima, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, se acordă cuvântul în fond. Elisabeta Pârcălabu și Dumitru Pârcălabu solicită admiterea excepției, iar celelalte părți prezente solicită respingerea acesteia.

Reprezentantul Ministerului Public solicită, de asemenea, respingerea excepției de neconstituționalitate, arătând că aceasta este nemotivată și, în plus, pe fond, neîntemeiată, deoarece timbrarea cu sumă fixă a cererii de raport al donațiilor nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de opțiune a legiitorului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 16 iunie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 4.932/1996, Judecătoria Găești a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999, excepție ridicată de Sofia Popescu într-o cauză având ca obiect ieșirea din indiviziune și partajarea unei suprafețe de teren. În motivarea excepției se susține „greșita timbrare a capătului de cerere prin care se solicită raportarea de către părâtă, la masa de partaj, a suprafeței

de 1 ha teren“, în sensul că acest capăt de cerere ar trebui timbrat la valoare. Deși autorul excepției nu a indicat în fața instanței de judecată textele din Legea nr. 146/1997 vizate de excepție și nici dispozițiile constituționale cărora acestea le contravin, din notele scrise depuse la dosarul Curții Constituționale la termenul de judecată din 16 noiembrie 1999 rezultă că este criticat art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997, prin raportare la art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (1), art. 51, art. 53 alin. (2) și art. 123 alin. (1) și (2) din Constituție, precum și la art. 26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și la Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția privește prevederile art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 referitoare la timbrarea cu sumă fixă a cererii de raport al donațiilor. Se consideră că excepția este nefondată, deoarece „cererea de raport nu reprezintă o revendicare a bunurilor ce se solicită a fi raportate, ci întregirea masei de bunuri ce revin, prin lege, moștenitorilor unei persoane decedate. Astfel s-a stabilit, prin Legea nr. 146/1997, că cererea de raport se va timbra, ca și cererea privind ieșirea din indiviziune, cu suma fixă de 50.000 lei“.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

În punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților se arată că excepția este inadmisibilă, deoarece autorul excepției nu precizează care este textul de lege considerat a fi neconstituțional și nici ce dispoziție constituțională a fost încălcată, fiind astfel nesocotite prevederile art. 12 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, potrivit cărora sesizările trebuie motivate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția ridicată este o excepție de procedură, iar nu de neconstituționalitate, pe care instanța judecătorească trebuia, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, să o respingă, ca fiind inadmisibilă, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților prezente și ale procurorului, notele scrise ale autorului excepției, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999, dispoziții conform cărora: „*Acțiunile și cererile neevaluabile în bani se taxează astfel: [...]*

c) cereri pentru stabilirea calității de moștenitor, a masei succesoriale, cereri de raport, cereri de reducere a liberalităților și cereri de partaj 50.000 lei“.

Autorul excepției, invocând neconstituționalitatea art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997, apreciază că au fost încălcate art. 15 alin. (1), art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (1),

art. 21 alin. (1), art. 51, art. 153 alin. (2) și art. 123 alin. (1) și (2) din Constituție, art. 26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și Declarația Universală a Drepturilor Omului, fără însă a expune motivele pe care se întemeiază această susținere.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, deși este adevărat că, potrivit art. 21 alin. (1) din Constituție, „*Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime*“, aceasta nu înseamnă totuși că accesul la justiție trebuie să fie considerat gratuit. Art. 21 din legea fundamentală nu interzice stabilirea taxelor de timbru în justiție, fiind justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție. Regula este aceea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor. Taxa de timbru este o modalitate de acoperire, în parte, a cheltuielilor pe care le implică serviciul public al justiției.

În cauză, având în vedere modicitatea sumei stabilite ca taxă de timbru pentru cererea de raport al donațiilor, nu se poate susține că prin cuantumul fixat s-a determinat îngrădirea accesului liber la justiție.

Nu poate fi reținută nici susținerea potrivit căreia dispozițiile art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 încalcă art. 53 alin. (1) și (2) din Constituție. Potrivit acestor prevederi constituționale: „(1) *Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice.* (2) *Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.*“ Aceste dispoziții privesc obligațiile constituționale ale cetățenilor de a contribui la cheltuielile publice atât atunci când ele interesează statul, în întregul său, cât și atunci când se referă la cheltuielile administrației publice. Rezultă că aceste contribuții pot consta din impozite și taxe, care se stabilesc, potrivit art. 138 din Constituție, numai prin lege sau, în limitele și în condițiile legii, atunci când sunt taxe și impozite locale. Totodată Constituția stabilește că sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale. Așa fiind, Curtea constată să dispozițiile art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 nu intră în conflict cu art. 53 alin. (1) și (2) din Constituție.

De asemenea, Curtea constată că urmează a fi înlăturate și susținerile potrivit cărora textul de lege criticat ar contraveni art. 16 alin. (1) și art. 20 alin. (1) din Constituție, precum și art. 26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Declarației Universale a Drepturilor Omului.

Potrivit art. 16 alin. (1) din Constituție, „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*“. În sensul art. 4 alin. (2) din legea fundamentală, constituie criterii nediscriminatorii: rasa, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, sexul, opinia, apartenența politică, averea sau originea socială. În temeiul art. 20 alin. (1) din Constituție: „*Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte*“. Rezultă că prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție se corelează și se interpretează în raport cu prevederile cuprinse în instrumentele juridice internaționale în domeniul drepturilor omului. În acest fel sunt aplicabile dispozițiile art. 26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, potrivit cărora: „*Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare*“.

În raport cu dispozițiile legale menționate, se poate observa că art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997, care stabilește cuantumul taxei de timbru pentru cererile de raport al donațiilor, nu încalcă principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, deoarece textul, instituind o taxă fixă de timbru pentru anumite categorii de cereri, nu face nici o diferențiere între contribuabili.

În legătură cu invocarea încălcării normelor constituționale prevăzute în art. 15 alin. (1), privind universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale, art. 51, referitor la respectarea Constituției și a legilor și art. 123 alin. (1) și (2), privind înfăptuirea justiției, Curtea constată că aceste critici sunt nerelevante pentru soluționarea excepției de față, neavând incidență cu obiectul cauzei.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 23 alin. (3) și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 lit. c) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999, excepție ridicată de Sofia Popescu în Dosarul nr. 4.932/1996 al Judecătorei Găești.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 187

din 18 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 și 257 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 și 257 din Codul de procedură penală, ridicată de Ana Capetti în Dosarul nr. 3.129/1998 al Curții de Apel Constanța — Secția penală.

La apelul nominal sunt prezenți Mirela Fako și Lucian Matei Pricină. Răspund, de asemenea, avocat Aurelian Hahui, pentru Radu Cristina și Vonica Mariana, precum și avocat Monica Alexandrescu, pentru Liviu Cornel Tudose.

Lipsesc Ana Capetti, George Livius Măgerușan, Nicolae Constantin, Adrian Pop, Octavian Ceapcân, Daniel Stroe, Carmen Any Negoită, Viorel Călin Berbec, Societatea Comercială „Banca Română de Comerț Exterior” — Bancorex — S.A. — Sucursala Craiova, Societatea Comercială „Banca Română de Comerț Exterior” — Bancorex — S.A. — Sucursala București, Fondul Proprietății de Stat, Direcția regională a vămilor București, Direcția regională a vămilor Constanța și Societatea

Comercială „Migali Prodcum” București, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Pentru autoarea excepției Ana Capetti sunt depuse o cerere de amânare pentru lipsă de apărare și o adeverință medicală privind starea sănătății acesteia. Părțile prezente nu se opun acordării unui termen. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu amânarea, în vederea asigurării apărării.

Deliberând asupra cererii de amânare, formulată în scris de avocatul autoarei excepției, ținând seama că dosarul se află la al doilea termen, fiind amânat anterior din aceleași motive, și având în vedere dispozițiile art. 156 alin. 1 din Codul de procedură civilă, Curtea respinge cererea de amânare și constată cauza în stare de judecată.

Mirela Fako și Lucian Matei Pricină solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, precizând că, în ceea ce îi privește, materialul de urmărire penală le-a fost adus la cunoștință.

Pentru părțile reprezentate prin apărători, având în vedere că aceștia nu au respectat prevederile art. 22 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, referitoare la ținuta vestimentară a judecătorilor, magistraților-asistenți, procurorilor și avocaților, urmează ca aceste părți să își formuleze în scris susținerile cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca fiind inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 257 din Codul de procedură penală, deoarece prin Decizia nr. 24/1999 Curtea Constituțională, având de soluționat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor

art. 257 din Codul de procedură penală, a admis-o și a constatat că dispoziția „*dacă socotește necesar*” este neconstituțională. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, solicită respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, deoarece, în mod similar cu inculpatul în etapa de urmărire penală, și învinuitul i se prezintă de către procuror materialul de urmărire penală. În consecință, dispozițiile art. 250 din Codul de procedură penală nu contravin art. 24 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Constanța — Secția penală, prin Încheierea din 11 mai 1999, pronunțată în Dosarul nr. 3.129/1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 și 257 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Ana Capetti în Dosarul nr. 3.129/1998, aflat pe rolul acelei instanțe.

Autoarea excepției critică dispozițiile art. 250 din Codul de procedură penală pentru că prevăd obligativitatea prezentării materialului de urmărire penală numai inculpatului, nu și învinuitului, ceea ce contravine prevederilor art. 24 din Constituție, care garantează dreptul la apărare. În ceea ce privește dispozițiile art. 257 din Codul de procedură penală, consideră că acestea sunt neconstituționale, deoarece prevăd numai facultatea, iar nu și obligația procurorului de a prezenta materialul de urmărire penală, ceea ce contravine, de asemenea, art. 24 din Constituție.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, instanța arată că aceasta este nefondată. Cu privire la art. 250 din Codul de procedură penală, instanța arată că acesta reglementează procedura de prezentare a materialului de urmărire penală inculpatului și, de aceea, a include în acest text și obligația organului de cercetare penală de a chema și pe învinuit pentru a-i prezenta materialul înseamnă a da o dublă reglementare problemei în discuție. Art. 255 din Codul de procedură penală prevede că organul de cercetare penală, după ce constată terminată cercetarea și dacă există învinuit în cauză, procedează la o nouă ascultare a acestuia, aducându-i la cunoștință învinuirea și întrebându-l dacă mai are probe în apărare. „*Ascultarea*”, la care se referă textul, are semnificația actului de prezentare. Curtea Constituțională a constatat că dispoziția „*dacă socotește necesar*” din art. 257 al Codului de procedură penală este neconstituțională, dar a extinde aceasta și la dispozițiile art. 250 din Codul de procedură penală ar fi o soluție nefondată, deoarece art. 250 nu se referă la acte pe care trebuie să le efectueze procurorul înainte de a sesiza instanța de judecată. Pe de altă parte, arată în final instanța de judecată, art. 250 din Codul de procedură penală se referă la cazurile în care acțiunea penală a fost pusă în mișcare, când făptuitorul nu mai are calitate de învinuit, ci de inculpat, astfel că dispoziția la care se referă autoarea excepției nu mai are fundamentare legală.

Cu privire la dispozițiile art. 257 din Codul de procedură penală, instanța apreciază că, pe bună dreptate, Curtea Constituțională a reținut că dispoziția „*dacă socotește necesar*” este neconstituțională.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că excepția nu este întemeiată, datorită următoarelor motive: în urma Deciziei Curții Constituționale nr. 24/1999, care a statuat că dispoziția „*dacă socotește necesar*” din art. 257 al Codului de procedură penală contravine art. 24 din Constituție, urmând ca ascultarea învinuitului, cu aducerea la cunoștință a învinuirii și cu întrebarea lui dacă are noi mijloace de apărare, să se efectueze în mod obligatoriu de către procuror, la sfârșitul urmăririi penale, astfel încât, atât inculpatul, cât și învinuitul se vor bucura de prezentarea materialului de urmărire penală: primul de către organul de cercetare penală, al doilea de către procuror. Art. 250 din Codul de procedură penală condiționează prezentarea materialului de urmărire penală de punerea în mișcare a acțiunii penale, deci de dobândirea de către învinuit a calității de inculpat. Când această condiție nu este îndeplinită, înseamnă că există situația în care urmărirea penală se desfășoară fără punerea în mișcare a acțiunii penale, și, în acest caz, materialul de urmărire penală este prezentat învinuitului de către procuror, în mod obligatoriu, ca efect al Deciziei Curții Constituționale nr. 24/1999. Rezultă că nu este încălcat în nici un fel dreptul la apărare al învinuitului, din moment ce, în mod similar cu inculpatul, în etapa terminării urmăririi penale acesta se bucură de prezentarea materialului de urmărire penală. Nici învinuitul, nici inculpatul nu vor fi trimiși în judecată fără să li se fi prezentat materialul de urmărire penală, asigurându-li-se astfel, pe deplin, dreptul la apărare. În consecință, se arată în punctul de vedere al Guvernului, dispozițiile art. 250 din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor art. 24 din Constituție.

Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 din Codul de procedură penală, se arată că aceasta a făcut obiectul Deciziei nr. 24 din 23 februarie 1999, prin care s-a decis că dispoziția „*dacă socotește necesar*” este neconstituțională. În conformitate cu art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, „*Nu pot face obiectul excepției [...] prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, instanța de judecată fiind obligată, potrivit alin. (6) al aceluiași articol, să respingă, prin încheiere motivată, excepția ca fiind inadmisibilă, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au trimis punctele lor de vedere asupra excepției.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Textele de lege criticate au următorul conținut:

— Art. 250: „*După punerea în mișcare a acțiunii penale, dacă au fost efectuate toate actele de urmărire necesare, organul de cercetare penală cheamă pe inculpat în fața sa și:*

a) *îi pune în vedere că are dreptul de a lua cunoștință de materialul de urmărire penală, arătându-i și încadrarea juridică a faptei săvârșite;*

b) *îi asigură posibilitatea de a lua de îndată cunoștință de material. Dacă inculpatul nu poate să citească, organul de cercetare penală îi citește materialul;*

c) îl întreabă, după ce a luat cunoștință de materialul de urmărire penală, dacă are de formulat cereri noi sau dacă voiește să facă declarații suplimentare.“

— Art. 257: „Procurorul primind dosarul, dacă socotește necesar, cheamă pe învinuit și îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispozițiilor art. 250 și urm., care se aplică în mod corespunzător.“

Asupra constituționalității dispozițiilor art. 257 din Codul de procedură penală Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 24 din 23 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 1 aprilie 1999. Prin această decizie Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispoziția „dacă socotește necesar“ din art. 257 al Codului de procedură penală este neconstituțională.

În considerentele acestei decizii s-a reținut că dispoziția „dacă socotește necesar“ din art. 257 al Codului de procedură penală restrânge exercitarea dreptului la apărare, contravenind astfel prevederilor art. 24 din Constituție. În consecință, procurorul, primind dosarul, înainte de a dispune trimiterea în judecată, are obligația, iar nu latitudinea, de a-l chema pe învinuit spre a-i prezenta materialul de urmărire penală, chiar dacă acesta i-a fost adus la cunoștință de către organul de cercetare penală, urmând a se aplica în mod corespunzător dispozițiile art. 250—254 din Codul de procedură penală.

Față de cele arătate, întrucât Curtea a constatat, printr-o decizie anterioară, neconstituționalitatea dispoziției

legale criticate, aceasta, în temeiul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu mai poate face obiectul unei excepții de neconstituționalitate, operând o cauză de inadmisibilitate, iar potrivit dispozițiilor alin. (6) din același articol, dacă se ridică o astfel de excepție, instanța judecătorească trebuie să o respingă, pentru acest temei, printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, aceasta este neîntemeiată, deoarece dispozițiile criticate nu aduc atingere dreptului la apărare al inculpatului, garantat prin art. 24 din Constituție. Critica acestor dispoziții este făcută indirect, cu referire la art. 257, potrivit căruia, în cazul când urmărirea penală se desfășoară fără punerea în mișcare a acțiunii penale, prezentarea materialului de urmărire penală are loc numai dacă procurorul socotește necesar. Or, așa cum s-a arătat, prin Decizia nr. 24/1999 Curtea Constituțională a declarat neconstituțională dispoziția „dacă socotește necesar“ din art. 257 al Codului de procedură penală, astfel că prezentarea materialului de urmărire penală, în condițiile art. 250 din Codul de procedură penală, este obligatorie atât față de învinuit, conform art. 257 din Codul de procedură penală, cât și față de inculpat, conform art. 250 din același cod. De aceea, critica potrivit căreia art. 250 din Codul de procedură penală contravine art. 24 din Constituție este lipsită de temei, excepția privind aceste dispoziții urmând a fi respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 din Codul de procedură penală, ridicată de Ana Capetti în Dosarul nr. 3.129/1998 al Curții de Apel Constanța — Secția penală.

2. Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, ridicată de același autor în același dosar.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,

Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 188

din 18 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător

Iuliana Nedelcu	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Daniel Marius Tcaciuc în Dosarul nr. 6.860/1998 al Tribunalului Sibiu.

La apelul nominal se prezintă Ioan Ovidiu Sitterli, în calitate de mandatar al autorului excepției, Daniel Marius Tcaciuc, în baza procurii autentificate pe care o depune la

dosar, lipsind celelalte părți: Luca Ovidiu Mihu, Florian Dincă, Vasile Bejan și Alexandru Rad. Procedura de citare este legal îndeplinită.

Mandatarul autorului excepției solicită acordarea unui nou termen de judecată, pentru a lua cunoștință de conținutul raportului judecătorului-raportor, precum și de punctul de vedere al Guvernului.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a cererii, arătând că este al doilea termen pentru lipsă de apărare, solicitat de autorul excepției.

Curtea, deliberând asupra cererii formulate de reprezentantul autorului excepției, o respinge, având în vedere că nu sunt îndeplinite condițiile art. 156 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța va putea da un singur termen pentru lipsă de apărare, temeinic motivată.

Cauza fiind în stare de judecată, mandatarul autorului excepției solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, considerând că prevederile art. 81 alin. 3 din Codul penal contravin dispozițiilor art. 22 alin. (2) din Constituție referitoare la interzicerea torturii, a pedepselor și a tratamentului inuman sau degradant. Mai arată că exceptarea unor inculpați de la beneficiul suspendării condiționate a executării pedepsei, în raport de natura infracțiunilor săvârșite, constituie un asemenea tratament degradant.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca fiind neîntemeiată, arătând că textul de lege criticat a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 25 din 23 februarie 1999 Curtea Constituțională a statuat că regimul pedepselor constituie o problemă de politică penală, aflată în competența exclusivă a autorității legiuitoare, iar nu o chestiune de neconstituționalitate. Totodată consideră că executarea pedepsei nu constituie un tratament inuman sau degradant.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 26 aprilie 1999 Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Daniel Marius Tcaciuc, prin apărătorul său, în Dosarul nr. 6.860/1998.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile legale atacate sunt neconstituționale în raport cu prevederile art. 22 alin. (2) din legea fundamentală, deoarece constituie o „limitare”, datorită căreia „în procesul de individualizare a pedepsei nu se ține seama de principiul umanismului sancțiunii aplicate, respectiv ca pedeapsa să fie în concordanță cu conștiința morală și juridică a societății”, și astfel se încalcă „drepturile fundamentale ale omului”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată, deoarece dispozițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal, „care limitează aplicarea beneficiului suspendării executării pedepsei”, nu pot fi considerate neconstituționale.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul său de vedere Guvernul consideră că excepția este neîntemeiată, deoarece nu se poate susține că, prin limitarea sferei de aplicare a suspendării condiționate a executării pedepsei, se aduce atingere dispoziției constituționale a art. 22 alin. (2), „întrucât executarea efectivă a pedepsei închisorii, în condițiile prevăzute de

Codul penal și de Legea pentru executarea pedepselor, nu poate echivala cu supunerea persoanei condamnate la tortură, la pedepse sau la tratamente inumane sau degradante”. Se fac referiri și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul „*Tyrrer contra Regatului Unit*”, 1978, privitor la pedepse judiciare corporale), arătându-se că, în opinia Curții, pentru ca o pedeapsă să fie „degradantă” și contrară art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, umilirea și disprețuirea provocate trebuie să atingă un nivel deosebit și să difere de elementul obișnuit de umilire pe care îl comportă în mod normal și aproape inevitabil pedepsele judiciare. De asemenea, se invocă deciziile Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 25 din 23 februarie 1999, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a aceluiași text de lege (art. 81 alin. 3 din Codul penal), raportată însă la alte prevederi constituționale [art. 4 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din legea fundamentală] și prin care Curtea a statuat că „regimul pedepselor constituie o problemă de politică penală, pe care organul legislativ este singurul îndreptățit să o soluționeze în funcție de împrejurările existente la un moment dat în domeniul criminalității”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispoziția legală criticată, raportată la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, art. 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal, care au următoarea redactare: „*Suspendarea condiționată a executării pedepsei nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.*”

Autorul excepției susține că aceste dispoziții încalcă prevederile art. 22 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „*Nimeni nu poate fi supus torturii și nici unui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant*”, întrucât prin executarea efectivă a pedepsei închisorii i se refuză condamnatului posibilitatea îndreptării în condiții de normalitate și a reeducării în mijlocul societății.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile art. 81 alin. 3 din Codul penal, referitoare la excluderea de la beneficiul suspendării condiționate a executării pedepsei a acelor infractori care au săvârșit infracțiuni intenționate grave sau infracțiuni de violență nominalizate, nu aduc atingere dispoziției constituționale cuprinse în art. 22 alin. (2). În mod evident, executarea efectivă a pedepsei închisorii, în condițiile prevăzute de Codul penal și de Legea nr. 23/1969 pentru executarea pedepselor, nu poate echivala cu supunerea persoanei condamnate la tortură, la pedepse ori tratamente inumane sau degradante.

Astfel, potrivit art. 52 din Codul penal, „*Pedeapsa este o măsură de constrângere și un mijloc de reeducare a condamnatului. Scopul pedepsei este prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.*”

Prin executarea pedepsei se urmărește formarea unei atitudini corecte față de muncă, față de ordinea de drept și față de regulile de conviețuire socială. Executarea pedepsei nu trebuie

să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească persoana condamnatului“.

Dispoziția constituțională a art. 22 alin. (2) reproduce fidel dispozițiile art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit cărora „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante“. În interpretarea acestui text, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că o pedeapsă penală nu echivalează, prin ea însăși, cu o tortură sau cu un rău tratament și că o astfel de măsură ar putea căpăta un caracter degradant, deci contrar prevederilor art. 3 din convenție, doar dacă aplicarea ei ar produce „o umilire sau o disprețuire a persoanei condamnate“, în condițiile în care ea „ar atinge un nivel deosebit, având un caracter diferit de elementele pe care le presupune, în mod normal, o pedeapsă judiciară“ (cazul „Tyrell contra Regatului

Unit“, 1978), ceea ce nu este cazul în care se află prevederea legală criticată prin excepția de neconstituționalitate de față.

De aceea, susținerea autorului excepției referitoare la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal în raport cu prevederile art. 22 alin. (2) din Constituție nu poate fi primită, executarea unei pedepse neputând constitui o încălcare a dispoziției constituționale menționate.

În realitate, finalitatea textului de lege criticat este aceea de a exclude anumite categorii de inculpați de la posibilitatea acordării suspendării executării pedepsei, în scopul evitării riscului la care societatea s-ar expune prin lăsarea în libertate și fără supraveghere a infractorilor din aceste categorii.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, excepție ridicată de Daniel Marius Tcaciuc în Dosarul nr. 6.860/1998 al Tribunalului Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 191

din 18 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, ridicată de In Yasar în Dosarul nr. 2.224/1998 al Judecătoriei Constanța.

La apelul nominal lipsesc părțile In Yasar și Stejerel Stasencu, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției, deoarece, în realitate, autorul excepției nu contestă constituționalitatea dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, ci invocă doar neaplicarea în cauză a acestora de către organele de urmărire penală, fiind deci numai o problemă de aplicare a legii și nu de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 14 iulie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 2.224/1998, Judecătoria Constanța a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de In Yasar.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia arată că dispozițiile art. 250 din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, deoarece contravin

prevederilor art. 24 din Constituție referitoare la dreptul la apărare. În final, autorul excepției pretinde că nu i s-a dat posibilitatea ca, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, să îi fie prezentat materialul de urmărire penală în prezența unui traducător autorizat, el necunoscând limba română.

Exprimându-și opinia, la intervenția Curții și ulterior sesizării, printr-o notă separată instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este nefondată, întrucât, „în speță organul de cercetare penală nu avea obligația să asigure asistența juridică a inculpatului”.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată, dispozițiile textului de lege criticat trebuind să fie corelate cu prevederile art. 8 din Codul de procedură penală referitoare la folosirea limbii oficiale prin traducător, precum și cu cele ale art. 6 din același cod privind garantarea dreptului la apărare. Se consideră că dispozițiile art. 250, raportate la art. 6 și 8 din Codul de procedură penală, sunt în deplină conformitate cu prevederile art. 24 din Constituție referitoare la garantarea dreptului la apărare. Faptul că în speță nu a fost asigurată prezența traducătorului la prezentarea materialului de urmărire penală reflectă o eronată aplicare a legii și nu o neconcordanță a normelor procedurale cu cele constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 250 din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „După punerea în mișcare a acțiunii penale, dacă au fost efectuate toate actele de urmărire necesare, organul de cercetare penală cheamă pe inculpat în fața sa și:

a) îi pune în vedere că are dreptul de a lua cunoștință de materialul de urmărire penală, arătându-i și încadrarea juridică a faptei săvârșite;

b) îi asigură posibilitatea de a lua de îndată cunoștință de material. Dacă inculpatul nu poate să citească, organul de cercetare penală îi citește materialul;

c) îl întreabă, după ce a luat cunoștință de materialul de urmărire penală, dacă are de formulat cereri noi sau dacă voiește să facă declarații suplimentare.”

Autorul excepției consideră că aceste dispoziții legale sunt contrare prevederilor art. 24 din Constituție referitoare la garantarea dreptului la apărare, deoarece, în baza lor, nu i s-a dat posibilitatea ca după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa să îi fie prezentat materialul de

urmărire penală în prezența unui traducător autorizat, el fiind de naționalitate turcă și necunoscând limba română, prezentarea în acest mod a materialului de urmărire penală constituind o obligație și nu o facultate a organului de urmărire penală.

Examinând excepția, Curtea Constituțională constată că dispozițiile textului de lege criticat nu trebuie examinate și interpretate izolat, ci în corelare cu alte dispoziții din același cod, referitoare la dreptul la apărare. În acest sens sunt dispozițiile art. 6 referitoare la „Garantarea dreptului de apărare”, precum și dispozițiile art. 8 referitoare la „Folosirea limbii oficiale prin traducător”.

În temeiul art. 6 din Codul de procedură penală, dreptul de apărare este garantat tuturor părților și în tot cursul procesului penal, organele judiciare având obligația de a asigura acestora deplina exercitare a drepturilor procesuale, în condițiile prevăzute de lege, și de a administra probele necesare în apărare. Totodată au obligația să îl încunoștințeze pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este învinuit și încadrarea juridică a acesteia și să îi asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării. De asemenea, orice parte are dreptul să fie asistată de apărător în tot cursul procesului penal, iar organele judiciare au obligația să îl încunoștințeze pe învinuit sau pe inculpat, înainte de a i se lua prima declarație, despre dreptul de a fi asistat de un apărător, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de ascultare. Acest text prevede și obligația organelor judiciare, în condițiile și în cazurile prevăzute de lege, de a lua măsuri pentru asigurarea asistenței juridice a învinuitului sau inculpatului, dacă acesta nu are apărător ales.

Conform art. 8 din Codul de procedură penală, „Părților care nu vorbesc limba în care se desfășoară procesul penal li se asigură posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului și dreptul de a vorbi în instanță și a pune concluzii, prin traducător”. Acest text concretizează, pentru procesul penal, dreptul la interpret prevăzut de dispozițiile art. 127 alin. (2) din Constituție, conform cărora „Cetățenii aparținând minorităților naționale, precum și persoanele care nu înțeleg sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță și de a pune concluzii, prin interpret; în procesele penale acest drept este asigurat în mod gratuit”. Textul art. 8 este situat în Codul de procedură penală în Partea Generală, Titlul I, Capitolul I privind „Scopul și regulile de bază ale procesului penal”, constituind un drept procesual prin care sunt garantate atât dreptul la apărare al părților care nu cunosc limba oficială în care se desfășoară procesul, cât și dreptul la interpret, drepturi constituționale prevăzute la art. 24 și 127 din legea fundamentală.

Analizând dispozițiile legale criticate, Curtea constată că acestea nu sunt contrare prevederilor art. 24 din Constituție, referitoare la dreptul la apărare, ci, dimpotrivă, ele reprezintă o concretizare a acestui drept în cadrul procesului penal.

Pe de altă parte, faptul că în cauză nu i s-a adus la cunoștință inculpatului materialul de urmărire penală în prezența unui traducător autorizat este o chestiune de aplicare a legii, de competența instanțelor judecătorești, iar nu o problemă de contencios constituțional, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 din Codul de procedură penală, ridicată de In Yasar în Dosarul nr. 2.224/1998 al Judecătoriei Constanța.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 18 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 238

din 27 decembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, excepție ridicată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Tulcea în Dosarul nr. 3.377/1999 al acelei instanțe.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 25 noiembrie 1999, în prezența reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de la aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru 7 decembrie 1999 și apoi la 20 decembrie 1999 și la 27 decembrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 1 septembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 3.377/1999, Judecătoria Tulcea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, excepție ridicată de parchetul de pe lângă acea instanță într-o cauză penală privind pe Anastase Tranulea, învinuit de săvârșirea infracțiunii de tulburare de posesie, prevăzută la art. 220 din Codul penal. În motivarea excepției se arată că aceste prevederi încalcă dispozițiile art. 41 alin. (2) din Constituție referitoare la ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, deoarece instituie un regim juridic de ocrotire diferit, în funcție de titularul dreptului de proprietate.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este întemeiată, deoarece, pentru imobilele care sunt în întregime sau în parte ale statului, art. 220 alin. 4 din Codul penal prevede un regim juridic diferențiat sub aspectul plângerii prealabile, încalcându-se astfel prevederile art. 41 alin. (2) din Constituție.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția ridicată este întemeiată, deoarece exceptarea de la cerința plângerii prealabile a persoanei vătămate și punerea în mișcare din oficiu a acțiunii penale în cazul în care imobilul este în întregime sau în parte al statului duc la o diferențiere neconstituțională între protecția proprietății private a statului și protecția proprietății private a altor subiecți de drept. Or, datorită acestei diferențe, se arată în continuare, dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal „contravin prevederilor art. 41 alin. (2) din Constituție, care asigură o ocrotire egală proprietății aparținând persoanelor fizice ori persoanelor juridice de drept privat, precum și proprietății private a statului“. În motivarea punctului său de vedere Guvernul face referire la jurisprudența Curții Constituționale, și anume la deciziile nr. 177/1998 și nr. 5/1999, prin care, în cazul infracțiunii de abuz de încredere, prevăzută la art. 213 din Codul penal, respectiv al infracțiunii de gestiune frauduloasă, prevăzută la art. 214 din Codul penal, s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor referitoare la punerea în mișcare a acțiunii penale din oficiu, dacă bunul care constituie obiectul material al infracțiunii aparține în întregime sau în parte statului.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Critica de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Dacă imobilul este în posesia unei persoane private, cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului, acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. Împăcarea părților înlătură răspunderea penală.*“

În motivarea excepției Parchetul de pe lângă Judecătoria Tulcea consideră că alin. 4 al art. 220 din Codul penal contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 41 alin. (2) referitoare la ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular, susținând că, deși prin acest text este ocrotită posesia, în realitate aceasta este vizată

ca atribut al dreptului de proprietate. Se consideră, de asemenea, că prin dispozițiile sale textul de lege criticat instituie o discriminare interzisă de Constituție între protecția proprietății private a statului, caz în care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, și ocrotirea proprietății private a altor titulari ai dreptului de proprietate, caz în care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că asupra constituționalității dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 165 din 21 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 21 decembrie 1999, decizie prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate, constatându-se că dispoziția „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului*” din art. 220 alin. 4 din Codul penal este neconstituțională.

În motivarea acelei decizii s-a arătat că:

a) Dispozițiile alin. 4 al art. 220 din Codul penal instituie o ocrotire juridico-penală diferită, după cum imobilul, la a cărui posesie se referă tulburarea, este ori nu este „*în întregime sau în parte al statului*”. Astfel, textul de lege menționat prevede că acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu atunci când „*acesta este în întregime sau în parte al statului*” și, respectiv, se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în celelalte cazuri, cu posibilitatea, în această din urmă ipoteză, ca, prin retragerea plângerii sau prin împăcarea părților, să se înlăture răspunderea penală a făptuitorului.

b) Valoarea socială explicit apărută prin alin. 4 al art. 220 din Codul penal este posesia pașnică și netulburată a unui imobil aflat „*în posesia unei persoane private*”. În consecință, pentru existența ca atare a infracțiunii, nu este relevantă natura dreptului de proprietate asupra imobilului a cărui posesie este tulburată (proprietate publică; proprietate privată a statului; proprietate privată particulară), ci numai calitatea de „*persoană privată*” a posesorului imobilului.

c) Prin dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal se creează un regim juridic favorabil posesiei ce poartă asupra imobilelor aflate în proprietatea privată a statului, în comparație cu posesia ce poartă asupra imobilelor aflate în

proprietate privată particulară, ceea ce atrage, indirect, favorizarea uneia dintre formele proprietății private. Așa fiind, asemenea reglementări care diferențiază apărarea, prin mijloace de drept penal, a unei valori sociale (posesia pașnică și netulburată a unui imobil) în funcție de titularul dreptului de proprietate asupra aceluși imobil (statul sau, respectiv, altă persoană juridică ori persoană fizică) încalcă, atunci când nu este vorba despre bunuri aflate în proprietate publică, principiul consacrat în art. 41 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „*Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular...*”.

d) Textul de lege criticat este asemănător, atât ca formulare, cât și prin consecințele sale, cu textele art. 213 alin. 2 și ale art. 214 alin. 3 din Codul penal, în privința cărora Curtea Constituțională a constatat prin Decizia nr. 177 din 15 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 24 februarie 1999, și prin Decizia nr. 5 din 4 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 5 martie 1999, că dispozițiile „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte al statului*” și, respectiv, „*cu excepția cazului când acesta este în întregime sau în parte proprietatea statului*” sunt neconstituționale. Deoarece nu au intervenit elemente noi de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția referitoare la dispozițiile art. 220 alin. 4 din Codul penal a fost identică celor adoptate prin deciziile menționate.

Față de cele arătate, întrucât Curtea a constatat printr-o decizie anterioară neconstituționalitatea dispoziției legale criticate, aceasta nu mai poate face din nou obiectul unei excepții de neconstituționalitate, operând o cauză de inadmisibilitate, în temeiul art. 23 alin. (3) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată. Potrivit acestor texte legale, în situația în care excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, instanța judecătorească trebuie să o respingă pentru acest temei printr-o încheiere motivată. Curtea constată însă că, în speță, această cauză de inadmisibilitate s-a ivit după data de 1 septembrie 1999, când s-a pronunțat de către instanța de judecată încheierea de sesizare a Curții Constituționale și, prin urmare, la acea dată excepția de neconstituționalitate era admisibilă, devenind inadmisibilă ulterior.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 220 alin. 4 din Codul penal, excepție ridicată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Tulcea în Dosarul nr. 3.377/1999 al acelei instanțe, constatând că excepția a devenit inadmisibilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 decembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro